СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 33. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 10-го лютого 1936. — VOL. XLIV. No. 33. Jersey City, N. J., Monday, February 10, 1936. THREE CENTS

КЛОПОТИ УРЯДУ З ФОНДАМИ НА ДОПОМОГУ

ВАШИНГТОН. — На правильній тижневій конференції президента Рузвелта з представниками преси президент обговорював допомогу безробітним та відкрив, що уряд стоїть перед вичерпанням фондів, призначених на „адміністрацію поступу праці" („доблю-пі-ей"). Супроти цього уряд думає тепер змінити значно вживання тих фондів, що ще лишились урядові з первісної суми 4 міліярдів долярів, визначених конґресом до розпорядимости президента.

Президент дав до зрозуміння, що він далі стоїть за те, що урядова допомога повинна йти дорогою давання робіт тим, що здібні до роботи, а не можуть її знайти в приватних підприємствах.

Президент зазначив, що ухвалення бонусового закона ввело хаос у буджетові обрахунки уряду.

КАМПАНІЯ СЕНАТОРА БОРИ.

ВАШИНГТОН. — Як тільки президент подав до відома, що його прихильники в конґресі будуть добиватись ухвалення нового фермерського закона, що містить у собі видаток у сумі 500 міліонів долярів на рік, сенатор Бора заявив, що він буде поборювати цей проект з конституційних оглядів, себто на тій основі, що він противиться конституції

Сенатор Бора заявив, що він поставить своє імя при правиборах у стейті Ореґон як кандидат на уряд президента Злучених Держав.

Сенатор Бора був на обіді в президента Рузвелта та по обіді фотографувався в дверях до Білого Дому. Як ґазетярі по обіді питалися його, чи він дискутував з президентом про виборчу кампанію, сенатор відповів: „Ми не оминали ніякої справи".

СТРАЙК ДАМСЬКИХ КРАВЦІВ ІЩЕ ВІДЛОЖЕНО.

НЮ ЙОРК. — Юнія дамських кравців постановила почичати страйк у цій околиці. Постанову принято на зборах юнійних робітників, що відбулися в пятницю пополудні в салі Медисон Сквер Ґарден, на котрих зявилися 20,000 членів.

Потім юнія на домагання міського посадника постановила пождати до середи на вислід переговорів між юнією та підприємцями.

Страйк може обняти коло 105,000 робітників.

ВІДКРИЛИ ФАЛЬШИВНИКІВ „МОНЕТИ".

НЮ ЙОРК. — Міська поліція попала на фабрику металевих кружків, котрих фальшівники вживали до викликування собі телефонових получень.

Поліція каже, що телефонова компанія втратила через це в однім році 315,000 долярів.

ВЕЛИКІ СНІГОВІ БУРІ.

ВАШИНГТОН. — Велику частину Злучених Держав, положеної на схід від Скалистих гір, навістила в пятницю сильна сніговиця. Здається, найбільше снігу впало у Вашинґтоні, бо аж 14 і пів цаля. Майже ввесь рух у місті здержаний.

Сніговиця йшла на місто Ню Йорк, але перед ним звернула на схід та пішла на океан, отже Ню Йорк нового снігу майже не мав.

У західніх стейтах знов панує страшна студінь. У Монтані записано 54 ступні Фаренгайта (майже 48 ступнів Цельзія).

УРЯДНИКИ МАЙНЕРСЬКОЇ ЮНІЇ НЕ ХОЧУТЬ ПІДВИШКИ.

ВАШИНГТОН. — Урядники майнерської юнії відмовилися приняти підвишку заплати, яку їм признала конвенція.

Джан Луис, голова юнії, котрому конвенція піднесла річну заплату з $12,000 на $25,000, заявив в імені урядників, що вони підвишки не приймають. „Одначе з другого боку", говорив Луис, „я хочу поінформувати вас, що ніхто на цій конвенції не має так мало маєтку, як члени виконного уряду. Вони цього не кажуть, щоб їх зле не-розуміли, а я знаю, що поза одінням, яке вони мають на собі, вони такі самі бідні, як делегати на цій конвенції".

НЕБЕЗПЕЧНА ПРИГОДА ЛІТАКА.

НЮ ЙОРК. — Великий військовий бомбовий літак „Мартин Бі-Тен", що вилетів з 8 іншими літаками з летничого поля в Конкорді, Ню Гемшер, у дорогу до Вірджинії, згубив по 5 годинах літання одно колесо. Летуни знали, як небезпечно осідати літаком з одним колесом. Крім того вони мали в літаку так мало газоліни, що не могли мріяти про поворот до своєї стації вилету. Тому вони порозумілися радієм з комендантом летовища Мичела на Лонг Айленді та звернули свій літак на те летовище, хоча знали, що й на це їм може не стати газоліни і чи не прийдеться висідати денебудь по дорозі, як вичерпається топливо. На своє щастя, вони не стрінули надзвичайних перешкод і долетіли до летовища Мичела. Тут вони осіли з одним колесом, даючи притому доказ небувалої вправи.

Військові летуни, що приглядались осіданню, кажуть, що воно доказує, що великі військові бомбери можна опускати на землю „на черево".

АМЕРИКАНЦІ ПЕРЕМОЖЕНІ.

Гітлер офіційно відкрив зимові Четверті Олімпійські Ігрища в Гарміш-Патенкірхен в прияві яких 50,000 людей, себто такої скількости, яку можливо було в тій малій місцевости примістити. В першім дні американці осягнули побіду над німцями в гокейових змаганнях. Поляки програли з канадійцями. Настрій на ігрищах, як каже американський представник, надзвичайно гарний і сердечний. Найбільше враження зробив на Гітлера похід австрійських спортовців, себто тих, що походять із землі, де він сам родився і виріс.

ОБВАЛУВАННЯ РІКИ СТРИЯ.

На теренах громад Волиця Гніздичівська і Гніздичів переведено обвалування ріки Стрий, яка що року заливала великі простори орних ґрунтів і нищила землеплоди. Вал 2 км. завдовжки охороняє 500 гектарів і переходить на власність громади Волиця Гніздичівська в дорозі викупна від поодиноких власників парцель. Будову валу перевів станиславівський воєвідський уряд коштом 10,000 зл., одержаних з міністерства рільництва.

СІНОМ ЗАДУШИЛА ДИТИНУ.

22-літня Олена Миштук з Ришнової Волі, ярославського повіту, вродивши нешлюбну дитину, сховала її в стодолі. Один з домашніх увійшов до стодоли і знайшов дитину, задушену сіном.

НЕДОЛЯ СТУДЕНТА.

В Рівному вистрілом з фльоберту в груди тяжко ранив себе син бувшого нотаря, студент Ол. Михайленко. Наложив на себе руку з розпуки, що не може продовжувати студій у Чехословаччині. Раненого приміщено в повітовому шпиталю.

МАТИ ЗЛОБНО ОБВИНУВАЧУЄ СИНА.

В одному селі в Здолбунівщині знайдено 8 комуністичних летючок, підкинених невідомою особою. Підчас слідства зголосилася на постерунок поліції Марія Перела і зробила донос на сина, мовляв — він кольпортує комуністичні летючки.

На розправі перед окружним судом у Рівному виявилося, що між Михайлом Перелою і його матірю від літ іде спір за землю і що її донос є безпідставний. Суд уневиннив Михайла Перелу.

ДІМ БЕЗ ВІКОН І ДВЕРЕЙ.

В околиці Лондону, у славнім містечку Вімблдон, де спортсмени що року здобувають нові осяги, вибудував один архитект дім нового типу — без вікон і дверей. Вхід до дому знаходиться у підземеллі у коридорі, довгім 250 метрів. Кожний, хто туди входить, мусить піддатись усякій „чистці", щоб не вніс до дому ні порошинки.

Вентеляція в домі — штудерна, модерна і краща як у наших домах. Замісць природнього світла є там штучне, дуже подібне до сонця. А тому, що сонце у Лондоні та околиці показується рідко — зісніше там, ніж у домах з вікнами.

ПРИЗНАЧИЛИ ВЕЛИКИЙ ПРОСТІР КРАЮ ДЛЯ ЛОВЕЦЬКОГО СПОРТУ.

Манітобський уряд вилучив 104,000 акрів землі, положеної між озерами Вінніпеґ, Манітоба і Вінніпеґосіс, і призначив цю землю на вічність як територію для ловецького спорту.

Згадана територія має 45 квадратових миль у багнах Нетлі, пятьдесять квадратових миль вздовж східнього і полудневого берега озера Манітоба і 58 квадратових миль на схід від озера Вінніпеґосіс. Всі ті землі уряд вилучив в окрему одиницю і там ніхто не може набути землі на приватну власність.

ВКРАВ КОНЯ З ВОЗОМ.

Ярославська поліція арештувала Яна Ґалянтного з Перемишля, що вкрав одному господареві в Ярославі коня з возом. Галянти використав момент, коли господар на хвилину віддалився від воза.

ЖЕРТВА КРІЗИ.

Коломийський скарбовий уряд замкнув за невикуплення промислового свідоцтва на 1935 рік три ремісничі робітні: шевську, кравецьку і столярську. З цього самого приводу замкнено в Коломиї теж кіоски трьох торговців.

ЗЛОДИЙ ПРИСИПЛЯЄ СВОЮ ЖЕРТВУ.

У Вильні якийсь невідомий осібняк увійшов до споживчого склепу при вул. Антокольській і закурив папіроса. Дим з папіроса спричинив, що власниця склепу стратила свідомість. Цю хвилину використав злодій і обікрав касу, забираючи кількасот злотих. Вкрав теж гроші, які купчиха мала під стаником.

НА ВСЕ ЗНАЙДЕТЬСЯ СПОСІБ.

В Каліші (Польща) від довшого часу діяла шайка фальшівників, що відмолоджували, не гірше від д-ра Воронова, людей. Шайка обмежувалася лиш до „відмолоджування" молодих жидів, що на підставі фальшованих паперів масово виїжджали як „малолітні" в Палестину.

Діло в тому, що на виїзд у Палестину всі мужчини, що не мають скінчених 18 літ, можуть туди дістатися без відповідного цертифікату, який дуже важко добути. Кандидатів на „малолітніх" серед жидів була маса. Відомо, що не люблять вони військової служби. Поліція перевела оті „відмолоджуючі операції", арештуючи шайку фальшівників паперів. Слід додати, що та шайка встигла заробити великі гроші.

Трохи відмінний спосіб примінювали ще надвого перед „методою Воронова" в домбровському басейні. Тоді головним обектом відмолодження були не люди, але корови. Відомо, що вік корови означують по обручках на рогах. Чим менше таких обручок, тим молодша корова й тимсамим краще можна її продати. Спеціялісти, що взялися відмолоджувати старі корови, спеціяльним приладдям усували деяку скількість обручок і в цей спосіб довільно зменшували вік корови. І були би Бог зна доки продовжували своє ремесло, якби їх поліція не сполошила.

НАМОВИЛА ДО ВБИВСТВА СВОГО ЧОЛОВІКА.

На приказ прокуратури поліція арештувала дідичку зі Снятина в ломжинському повіті, Яніну Модзельовську. Півтора року тому парубок Сітовський убив її чоловіка. Тепер показується, що Модзельовська причетна до цього вбивства, що Сітовський свій злочин виконав з доручення дідички.

МУРИН НА СУДІ МУРИНА.

Між членами лави присяжних суддів у Вайн, Арканзо, що судила Мурина Андрю Гефлія за вбивство своєї жінки, був мурин Джов Едвардс. Судді признали обвинуваченого винуватим убивства першого ступня. Присуд видано одноголосно.

ЗАДАВИВСЯ ГОРІХОМ.

3-літній хлопчина Томас Норисон виздоровів щойно з дифтерії так, що міг засісти до обіду разом із сестрою та з братом. Побачивши в матері горіх, він вхопив його й пробував проковтнути. Та горіх спинився в горлі. Батько схопив хлопчину, заніс в автомобіль і рушив до лікаря. В дорозі забракло йому газоліни, отже він випхав автомобіль на гору, а звідтам зїхав під дім лікаря. Та хлопчина був уже мертвий. Сталося це в Кенсінґтон, Меріленд.

ВІДПЕКУЮТЬСЯ ВІД УЧАСТИ В КРАДІЖІ.

Переслухувані перед королівською комісією торонтонські поліції, яким закинули, що вони ограблювали або приймали крадені з ріжних склепів річи, заперечують, будьтоби вони це робили. Доходження у повищій справі потревають іще деякий час.

ОХОРОНА МУЖЧИН У ПЕРЕСТУПНІМ 1936. РОЦІ.

З огляду на це, що у переступнім році 1936 дівчата, не чекаючи на освічини зі сторони мужчин, будуть мати право освідчитися мужчинам, шеф поліції міста Дорлеінґтон. Онтеріо, видав успокоюючу заяву, у якій каже, що мужчини не будуть потрєбувати надто боятися наступів дівчат у тім містечку, а то тому, що він, шеф поліції, буде глядіти за тим, щоб дівчата не надто настатували хлопців. Як котрась дівчина занадто буде бігати за хлопцем, то шеф за грозив, що її поставить перед суд за конспірацію, чи за заколочення публичного спокою, чи за яку-там іншу законку, предвиджену у карнім кодексі. Місцеві поліції дістали строгий наказ допильнувати, щоб його зарядження було виконане.

РОЗІГНАЛИ КОМУНІСТІВ.

Комуністи в Сієтл, Вашинґтон, заложили „колеґію" комунізму, при помочі якої хотіли вломповувати безглузді ідеї до безкритичних голов молодої американської ґенерації. Зараз у часі першого викладу у згаданій „колеґії", після того, як Веслі Рандал обіцював при помочі комунізму завести рай на землі, до викладової салі ввійшли ветерани і розігнали студентів комуністичної „колеґії" на всі вітри. Сходами котилися комуністичні студенти, а їх капелюхи і загортки вилітали крізь вікна „колеґії".

СКЛАДАЮТЬ СПЕЦІЯЛЬНУ ПОДЯКУ ОБОРОНЦЯМ У ВАРШАВСЬКІМ ПРОЦЕСІ

ЛЬВІВ. — Відбулися загальні збори Союзу Українських Адвокатів, на яких вибрано новий уряд. Головою остався надалі д-р Кость Левицький. У звітах і дискусії підкреслювано всякого роду обмеження адвокатури, головно обмеження прав української мови. Ухвалено домагатися від польської влади знесення вязниці Червоного Хреста з огляду на примарні відносини, які у тій вязниці панують. Вкінці збори зложили спеціяльну подяку і признання за працю і жертвенність в обороні української молоді, що була суджена в варшавськім процесі, таким адвокатам: Ганкевичеві, Шлапакові, Павенцькому і Горбовому.

НАСТЯ СТИГМАТИЧКА ВІДЧУВАЄ БОЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

ЛЬВІВ. — Про Настю Волошин, сільську дівчину з Млинів, розповідає о. д-р Костельник, що вона, як і інші відомі стиґматички, має можність перебирати чужі терпіння, починаючи від терпінь Христа. Він каже, що вона слабо освічена, але є свідомою українкою, а в своїх екстазах відчуває біль і недолю українського народу і гаряче молиться за нього. Підчас останнього варшавського процесу навіщували її важкі терпіння.

УКРАЇНСЬКІ СЕНАТОРИ І ПОЛЬСЬКА АРМІЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Польська Аґенція Телеґрафічна подає, що при дебаті над буджетом польської армії українець, сенатор Луцький, заявив, що українські сенатори будуть голосувати за буджет армії, вважаючи польську армію „спільним добром поляків і українців". А притім сенатор Луцький зазначив, що хоче, щоби про те становище знав цілий польський політичний світ, бо „ця справа є для нас справою першої ваги".

Сенатор Бобровський, навязуючи до цеї промови Луцького, зазначив, що ми є свідками „посмертного триюмфу маршала Пілсудського".

ПОЛЬСЬКА АРМІЯ ДЛЯ — ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ.

ЛЬВІВ. — Католицька „Нова Зоря" обговорює пляни польського націоналіста Герниха, який доражує вживати польської армії для винародовлення українців. Обговорюючи ті польські пляни, „Нова Зоря" додає, що це діється тоді, коли Целевичі й Луцькі заявляють, що в українськім інтересі є —сильна польська армія.

ПОЛЬЩА НЕ ВИПЛАЧУЄ ПРИСЛУГУЮЧИХ УКРАЇНЦЯМ РЕНТ.

ЛЬВІВ. — „Діло" подає, що всупереч тим постановам, які перебрали віденським договором ті держави, що повстали на розвалинах Австрії, українські емерити давньої австрійської служби не дістають у Польщі тих рент, які їм законно належаться.

ВОДИ ЗАЛЯЛИ ПОЛІССЯ.

ЛЬВІВ. — Доносять із Полісся, що там піднеслися в ріках води і наслідком цього повстала водна катастрофа. Яких 500 селян із возами замкнули води недалеко Пінська, бо міст зірваний і нема як рушитися з місця, бо довкруги води. Є вже багато випадків, що люди потопились.

НАГОРОДЖЕНА УКРАЇНСЬКА ПИСЬМЕННИЦЯ.

ЛЬВІВ. — Другу літературну нагороду за 1936 рік призначено письменниці Ірині Вільде за твори „Химерне серце" і „Метелики на шпильках". Першої нагороди Товариство українських письменників і журналістів не призначило тим разом нікому, а дано тільки другу нагороду. Ірина Вільде це псевдонім. Правдиве імя: Дарія Макогон, замужна Полотнюк. Для свого псевдоніму прибрала дівоче імя й назвище своєї рідної мами. Мама її, з походження німка, виховала Дарку в українському дусі. Ранню молодість перебула Дарія Макогон на Буковині, поблизу Черновець і в Чернівцях. Там ходила до школи. В році 1926—1927 студіювала у Львові на фільософічному факультеті університету. З браку матеріяльних засобів покинула університет і опинилася в Станиславові. Жила при родичах. Батько був рідно-шкільним учителем. Гурток молодих студентів видавав для власної розваги гумористичний часопис, друкований на машині до писання. Там пробувала Ірина Вільде свої письменницькі сили. Писала гумористичні статейки, які дуже подобалися. Запрошена редакторкою Кисілевською до Коломиї, стала постійною співробітницею „Жіночої Долі", де працює по нинішній день. Самостійно редагує „Світ Молоді", часопис для дівчат.

АБИ ЙШОВ БИЗНЕС.

ЛОНДОН. — При доходженнях стверджується явно і без обиняків, що англійські фірми достарчували і далі достарчають летунські машини для Совєтів, як теж ріжні летунські причандали для Німеччини, та помагають тим чином обидвом згаданим державам розбудовувати летунські фльоти.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належит посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КЛИЧУТЬ НА ЗЇЗД НЕЧЕСТИВИХ

Большевицькі орґанізації підходять тепер до української іміґрації в Америці, щоб затягнути її до спільного фронту нібито проти фашизму й за ріжні суспільні реформи в Америці. Пропонують навіть скликати для цеї справи на березень загально-іміґрантський український зїзд. Вже навіть проголосили його назву, назвавши його Українським Народнім Конґресом. Щоб заманити свідомих національно іміґрантів, кажуть, що українська іміґрація мусить повести спільну роботу для піддержки українських селян і робітників під Польщею та поведення послідовної кампанії проти польського режіму. Кажуть, що цей зїзд має бути народній, а не большевицький, ані протибольшевицький.

Ця ясна пропозиція вимагає ясної відповіди. Щоби баламута довше в народі не ширилася, треба большевикам сказати виразно, де віз і перевіз.

Наперед треба ствердити деякі факти. Поперше, треба підкреслити факт, що отсе звертаються до національних орґанізацій із закликом до спільного фронту ті, що ніколи цього фронту не признавали. Отсе говорять про потребу обєднання всеї української іміґрації ті, що всякі заходи коло такого обєднання все розбивали. Отсе говорять про потребу народнього зїзду ті, що висмівали всякі думки про народні зїзди. Говорять про потребу злуки большевиків і небольшевиків ті, що все й усюди голосили, що обєднання українських іміґрантів може бути тільки на основі большевицьких поглядів. Говорять про потребу спільного фронту проти польського режіму ті, що все нас називали прихильниками польської буржуазії й шляхти. Кличуть нас до боротьби проти небезпеки фашизму в Америці ті, що нас постійно лаяли фашистами.

Уже ці факти можуть послужити відповіддю на заклик до спільного фронту. У чесній суспільности такими людьми, що роблять голословні закиди, кидають визиванки, промовляють до упереджень, погорджують. З такими людьми ніхто в компанію не входить. Наша боротьба проти польського режіму на українських землях і проти визиску робітників і фармерів в Америці може вестись одним фронтом тільки з такими людьми, що в політичній боротьбі признають засади правди, чести й справедливости.

Крім цього свідомі українські іміґранти ведуть боротьбу проти утиску не лише польського, але й московського. Нема для них приятелів серед тих, що утискають український народ, що держать якунебудь частину української території в своїй владі. Нема для нас компромісу з Польщею, що загарбала 7 міліонів, а тим менше з Москвою, що загарбала 37 міліонів. Український зїзд мусить заявитися проти всякого грабіжника України. Зїзд, котрого аранжери згори кажуть, що він не сміє звертатися проти большевиків, це не зїзд народній, а зїзд прихильників московської інвазії. На такий народній зїзд український народ не піде. Най собі зїздяться московські прихвостні без українського народу.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ У ВАРШАВІ

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

(З львівського часопису „Українські Вісти").

(53)

Якби Лебедь був визначним членом ОУН, то орґанізація — каже оборонець — подбалаб про пашпорт для нього. І не мусів би він нелеґально переходити чесько-німецький кордон, чи виїжджати через Данцінґ. І напевно не далиб Лебедеві, над яким відбувся — як каже прокуратор — суд Коновальця, такої відповідальної функції, як орґанізування замаху на міністра, бо він, як такий, був зденконспірований. Псевдонім „Марко" зовсім не належав до Лебедя. Зізнала ут свідок Крива, що якби була знала, що листівка, вислана 9. 12. з Праги з підписом „Марк", належить до Лебедя, то, знаючи, що пого поліція шукає, не тmarkалаб тієї картки. Зрештою дня 9. 12. затримали Лебедя в Цітав, тому не міг він писати картки з Праги.

Д-р Ганкевич оспорює документи, на яких головно спирається прокуратор. Це письмо екзекутиви ОУН, що дотичить плянованого у Варшаві замаху, Мова там про виїзд „Марка" до „Бази". Рівночасно „Марко" нібито, брав участь в акції вишколу. На думку оборонця, це не могло відноситися до Лебедя.

Далі обговорює оборонець бюлетин ОУН у справі вбивства міністра. Дивним дивом диний бюлетин про цей факт знайшли лише в апліканта д-ра Шухевича.

Нічого дивного, що Лебедь, на вістку про замах, розілляв у Кашерової воду зі зворушення. Він знав, що в звязку з замахом підуть арешти і його схоплять. Про замах Лебедь нічого не знав.

Гнатківська.

Ще будучи в ґімназії, залюбилася в Лебедеві, що мусів покинути край. На тлі туги зродився в неї сумнів щодо любови її нареченого й тому написала йому, щоби приїхав.

Про якийсь контакт із ОУН у Смоднім, де батько Гнатківської був парохом, нема мови, бо Смодне опановане комунізуючим елементом.

Зізнанням Онищука не можна давати віри. Виключає, начеб Гнатківська була звязковим між Лебедем і Мацейком, зрештою розправа зовсім не дала ніяких доказів.

Коли на хвилину допустити, що Лебедь дійсно орґанізував замах у Варшаві, то навіть тоді нема ніяких доказів, що Гнатківська про те знала. Її звязок із Лебедем має чисто особистий підклад. Любовні листи Гнатківська спалила; вдячний любовний лист, писаний по польськи, який мусів Лебедь мати з собою ѝідчас арештування, фіґурує в акті обвинувачення. Гнатківська дізналася з часописів про арештування Скиби й могла втікати, тимбільше, що Смодне лежить недалеко границі. Це теж доказ, що вона не почувається до вини.

Рак.

Обвинувачення спирається виключно на зізнаннях Малюци. Існують іще зізнання Зарицької й Свенціцької, які згідно зізнали, що Рак не знав особисто Мацейка й не міг бути в Ясіню. Малюца намовляв Рака, який відказувався, говорячи, що не має часу. Якби Рак був членом ОУН, то не міг би відказуватися, тимбільше, що Малюца був заступником Бандери, то є найбільшою фіґурою в ОУН. Оборонець виключає, щоб Рак був у силі впродовж 5 годин перейти простір до кордону й назад. Рак приєднався до ґрупи, де був Мацейко, з зовсім простих причин. Часто буває, що до ґірської прогульки приєднуються зовсім принагідні особи. Коли Мацейко не вернувся, це видавалось Ракові підозріле й про те сказав Свенціцькій і Зарицькій. Рак не міг знати, що перепроваджує вбивника міністра.

Рак був визначним спортовцем. Закладав філії У. С. С. Поліція обсервувала його впродовж трьох літ і нічого підозрілого не знайшла. Зізнання Малюци неправдиві. Малюца не любить Рака й хоче припинити йому приналежність до ОУН. Горницький відкликав своє зізнання. „Мортек" це ніякий псевдонім, бо змалку так кликали Рака всі вдома й знайомі.

Дуже примарний цей процес — заявляє оборонець. Отсе Мигаль, з якого грудей виривається страшний акт обвинувачення себе. Другий — це Малюца. Наче індійський брамін, одностайним голосом сповідається, і наче вогкими щупальцями стягає жертву за жертвою. Розумів би я його, однак те добро народу й добро молоді, про яке говорить, — спізнене й непотрібне. Інші постаті свідків у цьому процесі теж примарні.

Полемізуючи з прок. Рудніцьким, каже оборонець:

„Цей процес мусів стати політичним, і тому жаль мені, що прокуратор, який стільки благородних слів сказав, протиставив польському громадянству терористичну орґанізацію. Леон Васілевський, на якого покликувався прокуратор, кажучи, що український нарід нездібний творити державу, цей самий Васілевський зовсім іншої думки про українців".

Оборонець просить звільнити Підгайного зпід заміту 225 арт. і 27, бо за 93 і 97 арт. відповідатиме у Львові.

Щодо Лебедя, просить оборонець теж звільнити його з арт. 225, а за 93 і 97 арт. відповість у Львові.

Гнатківську й Рака просить звільнити з усіх закинених їм провин.

Вкінці апелює оборонець, щоб суд не причинився до судової помилки.

ПРОМОВА МИГАЛЯ.

Після промови д-ра Ганкевича уділив предсідник голос підсудним Малюці й Мигалеві, що не мають оборонців. Малюца зрікся слова, зате Мигаль виголосив промову, що тревала три години.

Мигаль зазначив на вступі, що йому байдужий вислід теперішньої розправи, бо у Львові відповідатиме за інші справи, що за них грозить йому куди більша кара. Він має застереження щодо вини з арт. 148 к. к. Навязуючи контакт Малюци з Мацейком, не знав, чи Мацейко хоче тікати; не знав тоді, чи Мацейко — це вбивник міністра. Поміг Мацейкові як членові ОУН.

Опісля застерігається Мигаль, начеб він хотів себе боронити.

Заявляє, що в ОУН працював для волі й незалежности України. Це була ціль і мрія його життя. ОУН зробила кілька помилок, які вплинули на те, що він заломився.

Потім вертається підсудний спогадом у дитячі літа, коли то в день 1. листопада 1918 р. в Снятині виписала вчителька на таблиці слова: **„Україна воскресла"!,** а він сам під диктат учительки написав: **„Ми, українські діти, завсіди всім серцем любитимемо рідний край".**

Оті слова — каже Мигаль — це моє „Вірую" й леґітимація. Ці слова я все тямив, а забув на них лиш раз, а саме: в січні, лютім й березні 1935 р., коли душевно заломився. Це заломання було вислідом убивства Бачинського і дир. Бабія, як теж внасідок відношення українського громадянства до тих учинків. Підсудний мав постійно сумніви, чи Бачинський згинув слушно, чи ні. Те саме дотичило дир. Бабія. „Волів би я бути вбивником міністра, ніж Бачинського, — заявляє Мигаль — бо до сьогодні переслідує мене непевність, чи Бачинський був конфідентом, чи ні. Стріляючи в Бачинського, я був певний, що стріляю в конфідента". Сьогодні знає, що Бачинський згинув неповинно.

Щодо Сенькова, то намову тієї людини до вбивства Бачинського вважає Мигаль жорстокістю.

Обвинувачений вияснює, чому зложив у слідстві обтяжуючі зізнання. В ОУН був лиш техніком. Знав, що варшавський замах виконала ОУН. Коли після замаху на міністра прийшло доручення вбити Бабія й побити посла Матчака, він деякий час вагався, аж врешті виконав приказ. Тоді українська опінія віднеслася до ОУН ворожо. Мигаль розмовляв з автором статті в „Ділі", який писав, що членів ОУН треба випалювати білим залізом. Тоді наступив конфлкт між ним і верхівкою ОУН.

Похорон дир. Бабія й промова епископа Бучка зробили на Мигаля сильне враження.

Щодо терору, то Мигаль вважає його потрібним, однак він мусить бути обдуманий. Убивство Бабія вважає необдуманим актом, самовбивчим стрілом у грудь ОУН. Це вбивство є переломовим моментом у світогляді обвинуваченого. Він усвідомив собі, що не завжди слід примінювати терор. Завіщо стріляли в дир. Рабія, обвинувачений не знав, так, як і безпосередній учасник, Цар.

Вкінці потверджує Мигаль свої зізнання, зложені 14 червня, і своє застереження щодо тактики ОУН, і говорить, що бути може, що саме добро ОУН спонукало його зложити такі зізнання. В орґанізації працював, вложивши в працю всю душу й відданість. Так було до 14. червня 1934. Від того дня до 12. серпня вагався, а від 12. серпня хотів навіть протиділати ОУН.

На цьому Мигаль закінчив свою оборону. Предсідник перервав розправу до 10. січня.

ПЕРЕД ПРИСУДОМ.

Всі сподівалися, що прокуратор Желенський відповідатиме адвокатам, а знов адвокати прокураторові й розправа протягнеться до суботи. Тимчасом сталось інакше, як загально передбачували. Прокуратор не говорив, підсудні хотіли говорити, але по українськи, і пятницева (10. січня) розправа тревала всього 15 мінут.

7 — 5.

З 12 підсудних тільки для 5 присуд у варшавському процесі — децидуючий. Це: Карпинець, Климишин, Гнатківська, Рак і Чорній. Інших 7 підсудних, а саме: Бандеру, Лебедя, Мигаля, Малюцу, Зарицьку, Підгайного і Качмарського **судитимуть вдруге у львівському процесі.**

Цей процес буде відбуватись у Львові перед судом присяглих. Реченця процесу ще нема. На всякий випадок зачнеться він найпізніше в березні ц. р.

ПРИСУД У ВАРШАВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

173 роки вязниці.

Розправа зачалася в понеділок (13. січня) в год. 12:10 Вже перед тією годиною судова саля і денникарські лавки виповнилися вщерть. Оборонці в комплеті. Впровадили підсудних. На їх лицях їх звичайний вираз, хоч саме незабаром вирішиться **їх доля.**

Суд приступає до читання сентенції вердикту. У висліді проголошено присуд, який звучить:

1) Степана Бандеру на досмертну вязницю.

2) Миколу Лебедя на досмертну вязницю.

3) Дарію Гнатківську на 15 літ вязниці.

4) Ярослава Карпинця на досмертну вязницю.

5) Миколу Климишина на досмертну вязницю.

6) Богдана Підгайного на досмертну вязницю.

7) Івана Малюцу на 12 літ вязниці.

8) Евгена Качмарського на 12 літ вязниці.

9) Романа Мигаля на 12 літ вязниці.

10) Катерину Зарицьку на 8 літ вязниці.

11) Ярослава Рака на 7 літ вязниці.

12) Якова Чорнія на 7 літ вязниці.

Оборона внесла апеляцію.

(Кінець).

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За січень 1936).

І. Прихід:

З перенесення		$ 103.60
Прихід у січні		2,526.15
Разом		$2,629.75

II. Розхід:

а) Висилка до краю:		
1) Визвольна боротьба	$1,000.00	
2) Рідна Школа	800.00	
3) Засудженим у варшавськім процесі	250.00	
4) Бідній рідні засуджених у Варшаві	120.00	
5) Інваліди	200.00	
6) Політичні вязні	50.00	
7) Письменники	38.00	
8) „Просвіта" у Львові	25.00	
9) Лемківщина	25.00	
10) Кошти телеграфічної і звичайної висилки та листів	15.35	$2,523.35
б) Кошти вдержання канцелярії		25.00
в) Кошти звороту за залізничий тикет урядникові на засідання		6.48
Разом		$2,554.83

III. Зіставлення:

Загальний прихід	$2,629.75
Розхід	2,554.83
Остається в касі Обєднання з кінцем січня 1936 р.	74.92

Обєднання Укр. Орґанізацій в Америці.

Д-р Кирило Трильовський.

Д-Р ТОМА Ґ. МАСАРИК

ПРЕЗИДЕНТ-„ВИЗВОЛЬНИК" ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

(4)

В цей спосіб довідався Махар і про ту небезпечну телеґраму, вислав окремого післанця до Праги, до Бенеша, а цей зателеґрафував Масарикові на умовлену адресу. А треба знати, що в „Мафії" мав Масарик прибране назвище „Градески", а Бенеш — „Спольни".

Телеґрама вратувала Масарикові життя, а чехам — державну самостійність.

В січні 1915 р. перенісся Масарик до Женеви і там розпочав систематичну свою діяльність. Передовсім мусів він зорґанізувати сталі звязки з вітчиною, а дальше мусів вплинути на всі чеські заграничні кольонії, щоб вони зайняли одностайне, вороже становище супроти Австрії. Д-р Бенеш, не дуже спускаючися на свою телеґраму, приїхав сам, буцім у наукових цілях, до Швайцарії й обговорив з Масариком докладно справу заграничної і краєвої пропаґанди. Масарик бажав собі, щоб іще більше чеських політиків і журналістів також виїхали з краю в цілі заграничної роботи.

В своїм посланію з березня 1915 р. до заграничних чеських товариств і орґанізацій каже Масарик:

„Самим говоренням про самостійність годі самостійність здобути. Для осягнення наших бажань треба нам позискати союзні уряди, себто антанту, впливових диплматів і політиків, парляментаристів, пресу і т. п. Ми мусимо й самі до того рук доложити, а не сміємо спускатися на це, що союзники (антанта) самі з власної охоти оснують нам чеську державу. Ми мусимо політичній Европі сказати, що **чеська держава є доконечна** і для союзників корисна. Ми мусимо кождий зокрема трудитися на річ нашої державної самостійности і мусимо бути готові на всяку жертву. Тепер є власне пора жертвувати свою кров і добро, але в дійсности, направду".

В березні 1915 р. дістав Масарик вістку, що його старший син Герберт помер, а празькі клерикали (чеські!) висилали йому погані, образливі аноніми. Він сам занедужав на болячки по цілім тілі; дехто толкував собі це тим, що йому підсунено затроєну сорочку.

На Великдень 1915 р. приїхав відважний Бенеш знову до нього і просив вістей про настрої антанти. Масарик поїхав до Парижа, а потім до Лондону, де передав міністрові, сер Джорджові Ґрейові, нове **меморандум** у справі державної самостійности Чехії.

Сумний та невеселий повернувся він з Лондону, бо переконався, що союзники (антанта) майже нічого про чехів не знають. Отже треба було публично виступити. І він це зробив з нагоди 500-ліття спалення чеського патріота Яна Гуса (1415 р.) католицькими клерикалами. Масарик промовив 4. липня 1915 р. в Ціріху, а потім у реформаційній салі в Женеві. „Кождий чех — говорив він там — мусить заявитись або за чеську ідею, або за ідею Австрії, орґану европейської реакції".

Цей публичний виступ Масарика став причиною, що австрійські власти видали проти нього стежний лист, а його жінці, як його повновласниці, застановили виплату його професорської пенсії. Пізніше увязнено і його жінку та другу дочку.

Масарик постарався, щоби специяльно за границею основано для ширення самостійницької думки низку чеських та словацьких часописів. Так повстала проф. Деніса „Ля насіон Чек" у Парижі, „Чехослован" у Петербурзі, „Чехослован" у Києві, „Ческословенска самостатност" в однім містечку Франції. Автім і чехи і словаки мали вже здавна багато своїх часописів за границею, зокрема в Америці. Всі вони заявилися за акцію Масарика.

Нарешті, коли Бенешеві загрозило арештування, а щонайменше убрання в мундур і висилка на фронт, то і він 1. вересня 1915 р. утік до Швайцарії.

У вересні 1915 р. виїхав Масарик до Парижа і там він, Бенеш і словак д-р Мілян Штефанік оснували **„Національну Раду чеських країв",** котрої секретарем зістав д-р Бенеш.

В жовтні 1915 р. виголосив Масарик у Кінгс Каледж у Лондоні свій славний виклад „про **малі народи в европейській кризі".** Він виказав на підставі етнографічної мапи Европи, що Европа має два рази більше національностей ніж держав, і що ті держави є національно мішані. **„17 народів** — говорив він — є державно самостійних, а лише **сім з 28** держав обіймають тільки одну на.ію. Звичайно пануючий нарід має чисельну більшість у державі. Але є і так, що в державі панує меншість, ось як німці в Австрії, або мадяри на Угорщині". А звертаючись до справи веденої власне війни, каже Масарик, що коли та кріхава війна має мати який змисл, то може ним бути лише заспокоєння домагань малих, поневолених народів.

Чеська заграничңа „Національна Рада" виступила 14 листопада 1915 р. з першою своєю відозвою. У ній сказано між іншим:

„Теперішня світова війна загострила противенства між чеським народом і Австро-Угорщиною; та війна розпочалася без ухвали парляменту. Всі держави предложили справу війни до вирішення своїм парляментам, лише віденський уряд побоявся вислухати думки своїх народів, бо знав, що більшість їх заявиться проти війни. Перебіг братовбивчої війни і безоглядне насильство збоку Відня примушує нас **домагатися самостійности,** без огляду на Австро-Угорщину".

За посередництвом Штефаніка, що мав широкі зносини в Парижі, Масарик був 3. лютого 1916 р. принятий французьким міністром-президентом, що був рівночасно і міністром справ заграничних, **Арістідом Бріяном.** Він предложив йому мапу Европи та доказав, що головною умовою ослаблення Німеччини, отже й обезпечення від неї Франції, може бути лише **розділ Австрії** на її природні й історичні частини.

(Далі буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Лев Ясінчук.

ЗАБОРОЛО ПРОТИ ВИНАРОДОВЛЕННЯ

Український нарід не сміє дати не то загинути, але навіть ослабнути державницькій традиції, що так живлово проявилася в недавніх визвольницьких змаганнях. Національні традиції впоює молоді головно школа. На українських землях у Польщі ця школа не-українська.

Ясне, що в таких умовинах треба нам ратувати українські душі. Мусимо мати на пам'яті, що ані сама торговля, ані самий промисл, ані високі чини не дають нам спромоги осягнути наші ідеали, якби ми не залишили молоді з любовю до рідної землі, з охотою стати завжди в її обороні.

Для переведення цих ідей нам треба широкого й тісного обєднання; треба освідомлення, освіти, знання власної землі і вартости народу, що на ній; свідомости того права народу, що на своїй землі було, є і має бути; треба витворити можливости, щоби якнайбільше число одиниць народу могло користати зі світової культури й давати в неї свій вклад; витворювати економічні умовини буття нації; вдержувати її здоровля.

Плекання всіх тих чинників — у відношенні до старших — розділені поміж ріжні установи. Але розвиток нації має поступати безперервно. Тому всі ці засоби слід плекати й у відношенні до молоді вже від зарання. Цей обовязок вложив український нарід на **Рідну Школу.** (Для ясности слід пригадати, що „Рідна Школа" це **не школа, але інституція**). Мета Рідної Школи — це молодь. Можна мати сентимент до цієї чи іншої установи; всеж таки здоровий розум наказує вирікнути ту установу, що піклується вихованням молоді, в даному випадку — Рідну Школу.

Якжеж розвивалась і що зробила Рідна Школа за минулий рік?

У грудні 1935 р. відбувся у Львові Загальний Зїзд делегатів Рідної Школи, на якому був предложений біланс праці, перешкод і вислідів за останній рік. І він наскрізь додатній. Прямо треба дивуватися. Та щоби тільки вичислити всі рідношкільні станиці та хочби найзагальніше представити їх діяльність, на це треба чимало місця. Колись Рідна Школа обмежувалася до самих шкіл, зразу, — гімназій, а згодом і народних, а то й фахових. Тепер сягнула Рідна Школа дальше: від немовлят по дитячих садках аж до дорослого юнака, в гуртках доросту Р. Ш. Ось список її шкіл: 46 вселюдних шкіл, 12 гімназій, 2 вчительські семинарії, 1 захоронярська семинарія, 10 фахових шкіл, а то торговельних, реміснячих, господарських, 5 бурс; для дітей з передшкільного віку 402 дитячі садки, 5 захоронок. Ріжного роду курси в числі 33 заводовольняли духові потреби й побажання 800 старших членів, даючи їм на тих курсах не тільки загальну освіту, але й фахову з якоїсь галузи та практичне знання (кошикарство, трикотарство, сільське господарство, куховарство і т. п.).

Велику увагу звернула Рідна Школа на доріст, на що молодь, що вийшла зі школи, що у своїй бідності не знає, куди свою енергію спрямувати. А всеж вона незабаром перейде поміж старших і буде посягати по чини в народній кермі. Це їй і належиться, наскільки викаже до цього потрібні здібности й охоту та заслужить на довіря. Де їй набути знання, де обчімхати свої колючки, де вирівняти свої односторонні думки, як не у власній організації, при боці Кружка Рідної Школи, під батьківським оком? І тому ті гуртки доросту мають у нас велику майбутність, розуміється, на скільки... влада не стане напоперек дороги. Минулого року вони гуртували вже близько 5,000 юнаків і гуртування поступає безупинно. Добра книжка, корисний виклад з рідної бувальщини й культури, лекція співу, розвага, розрухання тіла — це зміст тих гуртків. Це друга школа. Наскільки ліпша, що своя рідна і добровільна.

Сьогоднішне життя не дозволяє на довгі проби здібностей людини. Наука і практика це коштовні річи, а молодість швидко проминає; нема часу на гаяння. Тому Рідна Школа має свою „Порадню для вибору звання", що фаховими силами безплатно вказує молоді її будучий шлях. Ця то Порадня є також бюром у вишукуванні праці та інформатором для всіх тих, що в якийнебудь спосіб хотять користати з якоїсь науки. Минулого року дала Порадня 468 порад, а крім того обїхала багато місцевостей з викладами, що мали на меті обзнайомити загал з основними відомостями про вибір звання, про нахили людини, про варстати праці і т. п. При цій нагоді переводила досліди над характером, вдачею й душею української дитини.

А яку прислугу роблять бурси Рідної Школи! В. м. р. було їх тільки 5. Але їх потреба велитенська. Не буде бурс — то замкнемо в цих крізових часах загалом доступ сільській молоді до вищих шкіл і до ремесла. Таких бурс треба сьогодні в кожному місті, а вже особливо там, де є середні чи вищеступневі вселюдні школи Р. Ш.

Не прийдеться хіба вказувати, яку важну ролю в ширенні культури загалом, а власної зокрема мають бібліотеки. З бібліотек Рідної Школи, розкинених нераз по недоступних присілках, користали м. р. 11,065 читачів, у цьому 7,833 молодечих!

Одним словом — Рідна Школа гуртувала м. р. під своїм безпосереднім впливом 29,697 молоді, не вчислюючи тих, що користали з бібліотек. Величаві свята молоді, що вже відбуваються не тільки по містах, але збірно в сільських місцевостях, підносять духа в народніх масах і додають самій молоді віри в себе, у свою спроможність.

І все те осягнено не тими формальними 80,000 членами, але зусиллям цілого громадянства. Ті зусилля — що правда — нерівно розділені, не всі верстви беруть пропорціональну участь у них і в піддержці Рідної Школи. Як не числити тих, що з Рідної Школи користають, себто батьків дітей, що в найбільшому числі це селяни й робітники, то більший матеріяльний тягар спочиває на інтелігенції, і то в першій мірі на тій новій, на службовиках українських інституцій. Державного службовництва щораз менше й воно у великій частині розкинуте по цілій Польщі. Але це не вадить. На теж ми й розбудуємо своє самостійне життя у всіх напрямках, щоби не тільки творити власний промисл і торговлю, творити нові варстати праці, привикати до самовистарчальности, але й щоби творити інституції й ту верству, що буде з ідейних мотивів дальше творити чи піддержувати щораз нові станиці національної розбудови.

Потішив.

1. Панок: Я радо купив би у вас цей дім, але він близько до онтої якоїсь фабрики.

2. Панок: Е, тим ви не журіться, бо це фабрика стрільного пороху і деда день може вилетіти в повітря.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за січень 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	346.03	175	157.81
3	107.61	176	250.02
4	111.28	177	94.46
5	183.01	178	97.47
6	36.45	179	252.30
7	242.10	180	24.06
8	220.80	181	136.75
9	132.41	182	158.10
10	201.67	183	32.73
11	83.70	184	12.57
12	138.79	187	38.56
13	54.06	188	50.31
14	9.10	189	11.18
15	18.21	190	29.48
16	96.12	191	121.73
17	35.71	192	111.05
18	137.01	193	132.55
19	10.51	194	34.66
20	253.04	195	55.78
21	126.63	196	47.86
22	49.58	197	44.10
23	40.65	198	60.51
24	90.74	199	10.97
25	171.28	200	155.87
26	38.49	201	38.55
27	58.03	202	33.10
28	102.31	204	564.78
29	173.65	205	20.42
30	67.77	206	423.69
31	133.54	207	84.51
32	32.13	208	22.58
33	120.59	209	87.77
34	6.29	210	44.25
35	22.33	211	169.93
36	132.42	212	48.46
37	100.74	213	339.54
38	241.61	214	38.29
39	112.98	215	26.16
40	21.58	216	35.56
41	33.36	217	403.76
42	160.34	218	252.72
43	126.83	219	116.17
44	172.97	220	179.93
45	238.69	221	562.95
46	34.00	222	26.26
47	67.39	223	371.78
48	48.06	225	24.52
49	20.06	227	86.49
50	161.66	228	134.12
51	55.59	229	162.94
52	116.81	230	333.82
53	92.29	231	29.50
54	26.18	232	65.85
55	50.55	233	35.55
56	179.66	234	151.74
57	143.33	235	137.52
58	146.81	236	173.49
59	145.53	237	224.99
60	34.24	238	129.06
61	29.52	239	290.45
62	154.37	241	80.12
63	296.79	242	155.69
64	100.97	243	64.72
65	260.26	244	22.72
66	122.76	245	109.60
67	182.95	246	57.04
68	25.71	247	266.78
69	63.15	248	60.72
70	272.62	249	45.35
71	8.88	251	212.46
72	101.50	252	121.72
73	103.35	253	84.25
74	22.38	254	106.50
75	104.58	255	73.35
76	200.22	256	41.32
77	83.95	257	33.09
78	147.32	260	51.47
79	16.31	261	13.34
80	37.76	262	55.05
81	158.29	263	63.92
82	64.28	265	31.04
83	152.88	266	120.51
84	49.12	267	88.49
85	125.65	268	77.90
86	239.47	269	31.16
87	184.11	270	202.23
88	16.77	271	87.02
89	25.41	272	18.37
90	203.62	273	150.25
91	342.22	274	202.64
92	20.59	275	89.66
93	51.30	276	310.56
94	404.77	277	142.00
95	37.91	278	55.01
96	143.14	279	13.36
97	153.01	280	187.04
98	115.81	281	73.56
99	190.84	282	210.12
100	104.90	283	130.36
101	43.56	284	64.37
102	469.49	285	21.24
103	105.24	286	35.11
104	264.31	288	210.14
105	185.50	289	31.16
106	260.51	290	62.24
107	17.10	292	529.12
108	90.81	293	36.37
109	142.09	294	39.42
110	7.18	295	197.06
111	36.73	296	273.55
112	273.04	297	22.60
113	70.61	298	67.64
114	46.57	299	49.18
115	34.51	300	181.23
116	52.28	301	155.98
117	113.95	303	67.79
118	72.17	304	37.21
119	33.08	305	70.14
120	155.92	306	37.94
121	144.39	307	73.77
122	62.22	308	122.37
123	320.14	309	52.54
124	100.00	310	53.73
125	42.36	311	14.86
126	89.77	312	34.36
127	188.58	314	13.88
128	10.33	315	26.56
129	39.71	316	277.11
130	372.28	317	86.73
131	16.12	318	146.43
132	171.90	319	61.25
133	253.27	320	111.17
134	94.16	321	76.28
135	29.84	322	54.33
136	173.53	323	69.93
137	214.26	324	159.02
138	55.60	325	97.44
139	83.39	326	186.79
140	87.58	327	35.91
141	113.39	328	24.47
142	140.35	329	5.42
143	79.50	330	96.06
144	25.88	331	41.56
145	58.11	332	81.49
146	141.96	333	103.52
147	483.09	334	198.54
148	28.77	335	48.57
149	42.07	336	220.53
150	38.76	337	23.01
151	139.66	338	283.06
152	86.07	339	105.75
153	14.77	340	19.67
154	56.59	344	77.08
155	443.97	345	106.28
156	149.46	347	129.55
157	12.40	349	70.17
158	335.72	350	108.54
159	64.27	351	47.94
160	245.13	352	187.39
161	143.00	353	25.76
162	44.51	354	19.78
163	102.61	355	74.87
164	90.33	357	55.00
165	29.36	358	69.39
166	120.11	359	82.42
167	78.58	360	14.29
168	212.53	361	1,012.79
169	74.13	362	63.95
170	179.45	363	127.81
172	44.14	364	441.77
173	82.62	365	125.50
174	16.95	366	17.96
367	274.44	381	36.96
368	22.03	382	41.27
369	212.83	383	165.38
370	239.21	384	35.75
371	192.77	385	234.09
372	35.76	386	38.00
373	95.61	388	152.27
375	146.55	390	54.94
376	26.52	392	25.70
377	12.48	396	101.24
378	16.81	400	57.68
379	59.80	401	39.12

З мiячних вкладок нових родів обезпечення $42,680.68

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	21.16	215	2.14
3	2.42	216	15.82
7	5.21	217	2.74
8	5.71	218	2.20
10	3.29	221	14.91
12	5.37	225	14.54
19	1.58	230	4.64
20	3.17	233	4.52
28	36.51	234	24.12
30	11.32	237	2.68
33	8.69	241	2.95
37	17.20	243	19.48
39	37.97	245	3.08
41	1.83	257	9.27
47	92	260	1.23
57	4.98	262	5.38
62	1.18	268	2.93
65	17.68	274	1.49
70	5.25	275	21.39
73	4.05	276	10.47
78	3.62	277	6.06
83	6.75	278	1.15
88	45.00	280	1.13
90	12.14	282	3.55
101	2.84	283	4.93
102	4.96	284	3.37
104	1.81	286	41.50
106	11.86	288	3.83
108	15.00	292	2.87
111	1.09	295	1.13
112	6.53	298	4.25
114	1.90	305	11.45
117	8.90	312	12.27
125	3.61	316	3.03
127	5.65	321	5.01
130	3.36	322	1.31
134	3.06	326	3.33
135	2.08	327	1.36
139	2.35	328	2.01
140	1.64	331	6.33
142	13.90	332	1.58
143	12.41	334	2.28
147	31.66	335	6.34
151	10.50	336	8.93
155	7.96	345	2.65
156	1.29	349	6.30
161	4.41	358	2.52
170	16.22	361	14.73
179	1.03	363	88
181	1.57	367	3.51
189	9.56	368	74
190	5.15	370	22.61
205	2.33	371	1.30
206	5.45	384	32.93
208	10.51	385	4.03
209	4.26	388	21.36

З місячних вкладок старого роду обезпечення .... $ 896.39

Разом від членів	$43,577.07
Процент від морґеджів	4,097.26
Процент від бондів	3,676.67
Сплата морґеджів	2,142.75
Сподаж бондів	85,039.00
Заробок на бондах	6,041.00
Процент з банків	1,241.44
Процент від позичок	643.61
Сплати позичок нових родів обезпечення	673.00
Зворот позичок до фонду народного	83.30
Разом	$147,215.10

РОЗХІД.

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 57 Афінович Антін	$1,000.00
в. 86 Височанський Йосиф	1,000.00
в. 102 Марковська Марія	500.00
в. 204 Пилипишин Андрій	500.09
в. 219 Савчук Франка	1,000.00
в. 254 Матейчак Стефан	1,000.00
в. 266 Квас Михайло	500.00
в. 277 Коба Константин	1,000.00
в. 280 Запотічний Григорій	750.00
в. 300 Гавриляк Петро	750.00
в. 344 Сипа Тома	500.00
в. 350 Грицишин Олекса	500.00
в. 361 Панчишин Прокіп	500.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 45 Винник Михайло	392.00
в. 78 Харовський Михайло	48.40
в. 78 Кішко Катерина	121.00
в. 91 Кінкіль Петро	82.51
в. 104 Сидор Марія	162.54
в. 169 Гой Катерина	123.20
в. 211 Іваницький Іван	154.50
в. 237 Гладкий Стефан	172.35
в. 276 Ковальський Петро	47.81
в. 338 Мулик Юрій	192.50

Виплати з фонду запомогового:

в. 12 Морох Федор (утрата зору ока)	100.00
в. 27 Шийка Іван	35.00
в. 29 Цірко Григорій	50.00
в. 50 Олексин Ілько	25.00
в. 53 Климко Стефан	33.00
в. 61 Дебич Микола	35.00
в. 63 Буряк Іван	25.00
в. 72 Здирко Катерина	25.00
в. 72 Лукас Вікторія	20.00
в. 100 Балі.родська Ева	35.00
в. 109 Новак Роман	25.00
в. 114 Волошин Марія	35.00
в. 150 Соколовський Дмитро	35.00
в. 151 Шацька Розалія	35.00
в. 168 Стек Микола	35.00
в. 168 Ткач Роман	50.00
в. 170 Савчин Іван	35.00
в. 200 Супик Франка	35,00
в. 204 Гурин Станислава	25.00
в. 204 Лесняк Андрій	35.00
в. 206 Пророчок Анна	25.00
в. 217 Костів Іван	35.00
в. 217 Тимків Теодор	25.00
в. 218 Остянівський Іван	25.00
в. 235 Добош Іван	50.00
в. 237 Ягла Евфрозина	35.00
в. 239 Питлик Олена	20.00
в. 239 Велган Текля	25.00
в. 259 Щербатий Петро	35.00
в. 276 Коруна Іван	35.00
в. 284 Юрків Катерина	25.00
в. 288 Данилів Ева	25.00
в. 288 Дуць Дмитро	50.00
в. 293 Чорнюк Анна	25.00
в. 293 Ниґрич Семен	35.00
в. 294 Вовк Павло	25.00
в. 301 Пікульський Микола	35.00
в. 309 Демко Михайло	35.00
в. 318 Сеник Александра	25.00
в. 318 Саюк Анна	25.00
в. 331 Вожибко Франко	35.00
в. 337 Семенків Теодора	25.00
в. 338 Малинчак Розалія	25.00
в. 338 Панчишин Катерина	25.00
в. 361 Катулька Йосиф	75.00
в. 364 Шийка Петро	35.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,595.00
Платня головного уряду	683.00
Платня помічних сил	252.00
Лікарі за нових членів	205.25
Видатки канцелярійні	89.60
Кошта подорожей і репрезентації	79.72
Асекурація реальности від вогню	76.80
Чищення рахункової машини за шість місяців	4.45

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти нових родів і сплати позичок	1,462.29
Зворот процентів	10.80

Інвестиції.

Позички членам на грамоти нових родів обезпечення	5,303.00
Інвестиції в морґечах	2,422.02
Разом	$26,743.74

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем грудня 1935 р. остала	$353,289.67
Прихід за січень 1936	147,215.10
Разом	$500,504.77
Розхід за січень 1936	26,743.74
Готівка з кінцем січня 1936 р. остає	$473,761.03

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 473,761.03
Морґеджі	1,259,794.11
Бонди	786.001.99
Реальности	679.847.24
Дім У. Н. Союза	110,000.00
Позички членам	451,667.50
Разом	$3,761,071.87

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів	$2,916,229.26
Фонд резервовий	98,528.44
Фонд адміністраційний	117,797.22
Фонд запомоговий	77,613.27
Фонд конвенційний	28,707.01
Фонд народний	6,188.61
Фонд посмертний старого роду	85,296.17
Investment & Mortality Fluctuation Fund	224,964.00
Фонд сирітський	205,747.89
Разом	$3,761,071.87

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ за січень 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	9.23	112	9.00
3	3.83	113	4.73
4	2.03	114	6.15
5	6.80	115	1.65
6	1.00	116	6.30
7	19.60	117	1.80
8	15.30	118	1.15
9	14.40	120	11.05
10	2.70	121	12.40
11	11.70	122	1.80
12	1.80	123	13.50
13	10.60	124	8.77
14	90	125	2.95
15	1.58	126	2.93
16	5.85	127	7.65
18	3.15	128	90
20	8.80	129	75
21	11.25	130	14.85
22	50	131	25
23	1.13	132	7.65
24	11.70	133	2.25
25	1.60	135	4.95
26	4.95	136	18.45
27	90	137	12.83
28	21.70	139	5.23
29	9.25	140	7.65
30	6.53	141	2.00
31	8.10	142	17.10
33	12.40	143	4.05
35	1.15	144	2.05
36	6.75	145	5.65
38	3.60	146	6.53
39	4.95	147	31.05
40	2.03	148	3.38
42	8.10	149	2.93
43	3.20	150	10.80
44	13.95	151	13.28
45	14.40	152	1.55
46	68	155	23.65
47	2.40	156	11.70
48	2.48	158	15.08
50	15.98	159	4.73
51	90	160	4.50
52	6.65	161	12.60
53	3.15	162	1.15
55	3.85	163	4.95
56	13.50	164	11.70
57	8.80	165	3.82
58	9.65	167	4.05
59	9.25	168	7.05
60	2.93	169.	25
61	2.70	170	12.83
62	9.70	172	7.50
63	18.23	173	4.65
64	8.78	174	3.60
65	16.65	175	5.85
66	75	176	11.25
67	6.77	177	2.25
68	1.35	178	4.05
69	3.15	179	12.83
70	7.88	180	16.20
72	5.20	181	70
73	7.65	182	4.95
74	45	187	45
75	10.35	188	4.05
76	14.62	189	1.35
77	5.62	191	6.98
78	4.40	192	9.00
79	90	193	2.48
80	2.50	194	50
81	6.55	196	3.85
82	4.95	197	75
83	11.70	198	2.75
84	2.50	200	8.55
85	14.85	201	4.28
86	7.20	204	19.35
87	10.35	205	4.35
88	3.75	206	27.00
89	2.25	207	2.93
90	15.75	208	70
91	20.95	109	1.60
92	90	210	50
93	90	211	6.55
94	15.53	212	90
95	6.95	213	14.85
96	8.80	214	2.50
97	14.00	217	17.55
98	2.95	218	9.90
99	17.80	219	4.73
100	4.30	220	10.35
102	21.83	221	31.28
103	4.73	223	28.35
104	8.33	225	2.50
105	10.80	227	5.40
106	9.68	228	4.30
107	2.30	229	12.85
108	4.75	230	13.95
109	6.98	231	7.32
110	1.35	232	5.85
233	45	312	5.40
234	15.75	314	1.75
235	10.80	315	25
236	7.20	316	11.93
237	13.05	317	4.28
238	7.85	318	9.67
239	19.80	319	2.25
241	1.35	320	5.65
243	9.00	321	6.30
244	1.80	322	1.80
245	8.35	323	7.90
246	2.25	324	4.95
247	11.95	325	1.35
248	4.50	326	14.18
251	6.10	327	3.75
252	6.30	328	3.00
253	3.40	330	8.80
254	5.40	331	5.95
255	3.60	332	4.05
256	4.30	333	4.25
257	90	334	8.33
261	75	335	2.50
262	1.60	336	15.75
263	1.40	337	50
265	2.48	338	12.40
266	4.95	339	6.98
267	3.60	340	2.05
268	4.05	344	2.25
269	2.25	345	6.10
270	14.25	347	6.30
271	4.70	349	6.30
273	3.60	350	1.35
274	6.53	351	1.35
275	5.18	352	8.85
276	21.83	354	67
277	6.53	355	2.70
278	3.45	357	1.80
279	1.80	358	3.50
280	5.00	359	5.85
281	3.83	361	44.80
282	15.75	362	8.10
283	5.65	363	12.15
284	45	364	16.20
285	50	365	5.85
286	3:83	366	4.50
288	14.85	367	10.35
289	4.05	368	50
290	2.93	369	12.60
292	28.12	370	8.55
293	1.35	371	11.50
294	3.38	373	3.15
295	2.93	375	7.20
296	11.05	377	1.35
297	1.80	378	2.48
298	1.35	379	8.80
299	2.48	381	1.80
300	6.05	383	13.05
301	6.30	384	9.50
303	1.35	385	9.90
305	4.75	386	6.70
306	1.60	388	14.85
307	2.80	390	9.68
308	2.95	392	1.85
309	2.70	396	5.85
310	2.95	400	11.05
311	1.15	401	2.02

З місячних вкладок	$2,281.63
Процент з банків	729.68
Процент від бондів	701.25
Процент від морґеджів	794.88
Сплати морґеджів	170.30
Разом	$4,677.74

РОЗХІД.

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Укр. Тижневик	$ 475.00
Платня помічних сил	216.00
Почтові видатки	25.00
Разом	$716.00

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем грудня 1935 р. остала	$62,781.42
Прихід за січень 1936	4,677.74
Разом	$67,459.16
Розхід за січень 1936 р.	716.00
Готівка з кінцем січня 1936 р. остає	$66,743.16

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 66,743.16
Морґеджі	147,026.88
Бонди	109,419.00
Реальности	56,650.92
Разом	$379,839.96

Стан довжний:

Фонд посмертний	$276,707.89
Фонд адміністраційний	103,132.07
Разом	$379,839.96

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

ПОЛЬСЬКІ КАТОЛИКИ ПРО ЗЕМЛЮ БЕЗ ВИКУПУ.

Недавно відбувся конгрес „Польского Стронніцтва Людовуего", який приняв між іншим ухвалу про **рільну реформу на підставі вивласнення великої земельної власности без відшкодування.** Рівночасно запала інша ухвала, що „Стронніцтво" стоїть на засадах **християнської моралі.**

Католицька „Польонія", орган християнсько-демократичної партії, розглядає у вступній статті проблему: чи теза „земля без викупу" суперечить християнській моралі, чи ні. Передамо хід думок цеї цікавої статті.

На селі безприкладна нужда й безробіття. Голодуючий сільський пролетаріят заздро споглядає на великі дідичівські поля. Ми вчилися в катехізмі, що бідний чоловік, що вмирає з голоду, не грішить, коли привласнює собі кусок хліба. Кожний чоловік має право наїстися до сита. Християнська мораль каже, що кожний чоловік має право до життя. Голодуючі селяни й робітники мають право жадати від суспільности, щоб виявила зрозуміння для їх розпучливої ситуації.

Християнська мораль визнає право власности. Але приватна власність у християнським понятті має дуже мало спільного з капіталістичним пониманням власности. Для капіталізму — приватна власність, це табу, неторкальна власність, що служить лише її власникові. По думці християнських понять, людина є лише завідувачем земських дібр, а по заспокоєнні своїх слушних потреб, вона повинна вживати їх для добра своїх ближніх. Якщо своїх дібр вживає для розкошей, або ще гірше — для висисування видідичних мас, поступає неморально. Річчю християнського моралиста є осудити, чи такий багач не визбувається права на свої добра, й то треба зробити, щоби ті добра сповняли своє соціяльне завдання, себто служили загалові.

Християнин не може стати на становищі, що приватна власність є абсолютним, нетикальним правом. В імя святости й нетикальности формального права людей можна допровадити до розпуки. А розпука це злий дорадник чоловіка. Увага на загальне добро наказує християнинові у таких пекучих справах дати голодуючим хліб і працю, кермуватися не формальним правом, але справедливістю, любовю ближнього, розумом і передбачливістю. Загальне добро є для нього найвищою вартістю, якому мусять бути підпорядковані всі наші суспільні почини.

„Здаємо собі справу, — пише „Польонія" — що визнаці капіталістичної приватної власности оскаржать нас, що голосимо **большевицькі засади й революційні кличі.** Признаємо отверто, що, на нашу думку, християнин має обовязок прямувати до такої революції, яка запевнила би кожній людині право до життя, яка вчинила би, щоб приватна власність служила першусього загальному добру, щоби дочасні добра не були серединком і ціллю людської господарської діяльности й служили виключно для заспокоєння самолюбства їх посідачів, або що гірше — були знаряддям визиску і уярмлення видідичних мас, щоби бажали такої революції, яка негідним завідувачам відібрала би земські добра й передала їх тим, що їх уживатимуть для загального добра". („Польонія", ч. 4040 з 12. І. 1935. р.).

Оце дуже характеристичне становище польських католиків нагадує нам одну історію зперед двох літ. Після появи „Перемоги" й „Тез Фронту Національної Єдности", в „Меті" виступив був о. Леонтій Куницький з прилюдним обвинуваченням проти о. Блозовського, який між іншим підписав Тези Ф. Н. Є.

Причиною атаки була між іншим теза, яка звучить так: „В основу господарського життя ставимо працю й право кожного українця на повне користування здобутками його праці. Тому визнаємо право власности на землю тільки за тими, що на ній працюють, вимагаємо контролі господарства над капіталом, пляновости продукції та її розділу".

Це тоді називалося, що ми хочемо відібрати у священиків землю...

Як бачимо, між польськими й деякими українськими католиками є дуже, дуже велика прірва... („Українські Вісти").

ПОДЯКА.

Ми, нижче підписані, складаємо щиру подяку головним урядникам нашої організації за скоре виплачення посмертного по Тимку Сипі. Бажаємо якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякуємо місцевим урядникам і членам від. 344 У. Н. С., і всім українцям місцевим і позамісцевим за численну участь у похороні мого чоловіка.

Ева Сипа, вдова,
Михайло і Франко, сини.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Праця для підготови протипольського протестаційного віча.

В середу, 5 лютого 1936 року, відбулися дальші наради протестаційного комітету в справі протипольського віча в Ню Йорку. Зборами проводив голова п. Д. Галичин. На порядку нарад було поставлено: справу бесідників, порядку на салі, резолюцій, пропагандивних заходів та всебічної підготови. Комітет постановив запросити чужонаціональних промовців, в першу чергу американців та литовців, як також намітив цілий ряд українців, що будуть промовляти українською й англійською мовою. Постановлено також, щоб для ширшої пропагандивної акції використати по можности представників англійської преси.

Крім того, як уже сказано, підготовано спеціяльний комітет, що займатиметься порядком у часі самого віча, як також має подбати про іншого роду технічні підготовлення.

Наступні збори комітету відбудуться в середу, 12 лютого, в домівці центральної управи ОДВУ при 217-219 Е. 6 вул. На цю саму адресу просимо зголошувати всі національні українські товариства, що повинні взяти участь у протест'

До ширшого комітету зголосилися такі організації: Український Червоний Хрест, ч. 28 ОДВУ — п. С. Галичинова; Український Червоний Хрест ч. 30 ОДВУ — п. А. Гладунова; Жіноча Поміч — п. П. Середюкова; 11 від. МУН-ів — п. О. Іванів, 1 від. ОДВУ, Асторія — п. Сидор І.; 22 від. ОДВУ, Бронкс — п. В. Найдан; тов. Січ, ім. Богдана Хмельницького — п. Іван Галичин; Український Републиканський Клюб — Василь Борак; Жіноча Громада, Асторія — п. Анна Бурдига; Український Молодечий Клюб, Асторія — п. Андрій Драла.

Дальші зголошення подамо пізніше.

За екзекутиву протестаційного комітету:

М-р В. Душник, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ.

В справі погруддя Тараса Шевченка для Музею Наукового Товариства імени Тараса Шевченка у Львові.

Цим подаємо до відома шановному громадянству, що збірка фондів на копію вище згаданого погруддя, котра була започаткована підчас святочного відслонення погруддя Тараса Шевченка в дітройтськім музеї, іде успішно. Є надія, що при кінці лютого буде вона укінчена, та що погруддя нашого великого пророка, виконане нашим артистом-різьбарем п. Олександром Архипенком, уже в березні буде на рідній землі, як дар від заморських українців.

Комітет при Українськім Національнім Хорі „Думка" постановив зібрати між дітройтськими і гемтремськими громадянами, як теж при помочі своїх імперз суму $800. До цеї пори збірка вже переходить половину згаданої суми і маємо надію, що коли всі українські товариства і поодинокі громадяни віднесуться до цього всенародного діла так, як до цього вже віднеслись декотрі громадяни, то погруддя може бути вислане до краю вже в лютім.

Також повідомляємо шановне громадянство, що Український Національний Хор „Думка" під проводом п. Івана Атаманця влаштовує величавий концерт в авдиторії Вейнського університету (Wayne University), в неділю, дня 9 лютого, в год. 3-тій пополудні. Увесь дохід з цього концерту піде на фонд вище згаданого погруддя.

В імени комітету і хору „Думка" прохаю шановне громадянство до численної участи, а цим сповнимо всі свій народний обовязок та заразом поможемо доброму ділу.

Заразом подаю виказ зібрки фонду і жертводавців на погруддя Тараса Шевченка для Музею Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові. Жертвували: Український Національний Хор „Думка" $113, М. Кіптик $100, д-р А. Кібзей $25, М. Федитник $26, тов. ім. М. Шашкевича, відд. ч. 94 У. Н. С., $25; М. Топорівський $15, адв. І. Панчук $5, о. Л. Сембратович $10, відділ Союза Українок ч. 23, $10; відділ Союза Українок ч. 16, $10; о. Н. Лукіячук $10, відділ Союза Українок ч. 23, $5; відділ О.Д.В.У. ч. 22, $15; відділ О.Д.В.У. ч. 4, $10; тов. Українських Торговців і Професіоналістів, $10; П. Заремський $10, М. Шустакевич $5; по $1: А. Холявка, С. Ємчук, М. Борин і С. Романів.

Усім жертводавцям щира подяка. Дальші фонди просимо висилати на адресу:

Теодор Зарембський,
16732 Log Cabin St., Detroit, Mich.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ РЕЖИМУ?

Преса повна розмов, здогадів і предсказувань, а то й просто ворожб, щодо недалекої зміни режиму в Польщі.

Бавитися в пророка — річ на світі найневдячніша. Отже обмежімся до вказання на деякі, в кождім разі дуже поважні познаки, що та непорушність, сталість режиму, яка існувала за життя Пілсудського, відходить до минувшини.

Передусім наглий і несподіваний відхід полковника Славека; дальше, прихід нового, неполковницького кабінету; дальше, опозиція, яку тому кабінетові (Косціялковського) робили деякі з визначних полковників; дальше, опозиція міністра заграничних справ, полковника Бека, залицяння до Франції, охолодження да Німеччини і т. п.

Хутко таємниця того всього вияснилася: з експозе премієра стало видко, що фінансова ситуація Польщі є дуже тяжка. Передусім показалося, що держава і нація (наскільки можна про „націю" в данім випадку говорити) є шалено бідні, що під оглядом народнього доходу, обороту капіталів, їх нагромадження і т. д. Польща уступає не лише таким державам Заходу, як небагатій Італії, але й, і то значно, Чехословаччині. Ствердивши це і завізвавши населення до нових жертв, новий кабінет очевидно мусів повернутись „усміхненим обличчям" до людности, яка знову мусіла сягнути до своєї кишені на потреби „панства"... А що „полковники" зовсім не вважали потрібним „усміхатися", лише тримати „твердий курс", як за життя маршала Пілсудського, то в правлячім таборі повстали непорозуміння, конфлікти. Коли не стало Пілсудського, не стало єдности в правлячій верстві; її впливи і престиж назверх, супроти населення, ослабли.

Ось вам те підложжя, на якім повстали чутки про „поєднання" уряду з населенням.

Чи дійсно до того йде? Передусім Польща знову нагло стала ареною антисемітських студентських розрухів. Чого давно вже не було. Тут беруть це на карб ослаблення позиції уряду і відповідно до того осмілення ендеції, переважно ендецької молоді.

Дальше, ні з того, ні з цього пані Крагельська, стара незалежницька діячка й урядниця в міністерстві освіти, виступила з відчитом, що в нім жадала амнестії та скасування „таборів осамітнення" в Березі Картуській. Її виступ попередили газетні статті на цю тему (між іншими в краківськім Часі), а по її виступі почалася низка віч у цілім краю з домаганням тої самої амнестії.

Не підлягає сумнівові, що цей факт свідчить про намір уряду кокетувати з населенням. Бо колиб уряд того не хотів, то до ніяких віч у тім дусі не припускав; а вже напевно не виступила би тим домаганням близька до урядових кругів пані Крагельська, яка своїм виступом ніби дала знак до віч...

Дальше, далеко вільнішим став тон цілої преси. Про те, про що вчора ще не вільно було абсолютно писати, пишеться тепер що дня, і дуже часто безкарно.

Дальше, ходять чутки, що йдуть переговори уряду з ендецьким ген. Галером і зі знаним провідником людового руху, бувшим послом Вітосом, берестейським вязнем, а потім емігрантом.

А накінець, ходять чутки, що масонерія, незадоволена з дотеперішнього уряду, що не міг дати собі ради з ростучим антисемітизмом, і взагалі з націоналізмом усякого покрою, постановила зліквідувати кабінет і привести до влади **нову комбінацію: унію центролеву...**

В кождім разі одно певне: ідейна спайка польської суспільности, якою був Пілсудський, перестала існувати, Твердого заступника по собі він не лишив, ані добре спаяного свого табору; -також не сконсолідував, ані не оздоровив краю економічно. Внаслідок того всього престиж і позиція уряду ослабли: звідти загравання з населенням і ріжні нові комбінації про зміну.

Для нас від тих змін, очевидно, нема що надіятися зміни курсу (УНДО напевно одурило себе). Але може наступити більша свобода рухів. І це треба використати. На всякий випадок.

ГОЛОСИ ПРО ПОРОЗУМІННЯ.

Голоси про угоду між польським урядом і партією УНДО множаться. Нас цікавлять тут польські голоси.

Не забиратиму уваги читачів подрібним цитуванням статей варшавських чи краківських часописів. Тут хочу подати лише загальні висновки, загальні думки тих статей, їх сенс. Отже їх сенс такий: українці, чи скорше партія УНДО, зайвили досі лише свою добру волю піти на угоду і погребати давні спори і неприхильне ставлення до держави, але це властиво ніщо: самої доброї волі мало; треба чогось іншого...

Один часопис так і пише: Як може УНДО домагатися якоїсь заплати в формі тих чи інших концесій для українців за те, що голосувало на виборах до сойму разом з урядом; за те, що ухвалило повновласти для уряду в соймі і т. д.? Такі річи, а також ходження на равти до воєводи чи новорічні гратуляції в міністерстві — це все дуже гарне, але це **обовязок** кождого льояльного горожанина Річи Посполитої. Якжеж можна від нього домагатися ще якоїсь-там спеціяльної заплати? Така заплата була би просто річю неморальною!

А другий часопис пише: Що з того, що УНДО так гарно списалося, що пішло на руку урядові? Алеж це **лише** УНДО... А інші партії? Чому досі УНДО не потягнуло їх за собою? Правда, УНДО духово здемобілізувалось, і це гарно! Але українська суспільність? Про це нема мови. Чому УНДО ту суспільність також не здемобілізувало? Як не зробило цього, значить — не дотримало угоди. За першими виявами нового наставлення УНДО до держави мусять прийти більш переконуючі акти; щоб не лиш уряд, а й ціла суспільність знала і відчула, що старій ворожнечі покладено край. Чмоуж УНДО зволікає? А поки воно зволікає, то очевидно і друга сторона стримується з якимись важливішими посуненнями в справі трактування „української меншости", бо щож скаже інакше польська суспільність? І так дальше без кінця.

А практика поза гарними фразами лишається та сама: в области **економічній** та сама кольонізація, яка, коли й іде з меншим успіхом, то не з браку „доброї волі" кольонізаторів, лише з браку — грошей. В области **церковно-релігійній** фаворизування кацапського православія на Лемківщині, а урядової унії на Волині. Під оглядом **культурним** — та сама польонізація шкільництва в Галичині, і особливо на Волині. Під оглядом **політичним** — творення нових „націй": лемків, гуцулів (недавно в Парижі зроблено „гуцульську виставу"), „волиняків" і т. д. І все це під акомпаніямент варшавської, краківської і львівської преси: що угода угодою, але польський стан посідання в Галичині і на Волині не тільки не сміє бути зменшений, а навпаки: **мусить бути розширений,** і т. д.

Так виглядає впровадження компромісу, що його заключило УНДО з Варшавою. Коли думаю про нього, все мені пригадується епізод з одним українцем, який шукав собі польського підданства. Прийшов раз — сказали: дайте пятьсот злотих! Сказав: добре, дам! Але підданства не було. Прийшов удруге — кажуть: буде, як дасьте тисячу злотих! Сказав: добре. Як дістану підданство, то дам! Але підданства не дістав. Прийшов у третє — кажуть: буде підданство, але як дасьте тисяч пятьсот злотих! Українець вилаявся і пішов геть.

Так виглядає й угода. За кождою обіцянкою УНДО кажуть: дамо і ми щось, але принесіть більше!... А „підданства", себто концесій, як не було, так і нема...

На якім домаганню ундівець скаже „стап" і образиться, не знаємо. Але мабуть таки доведеться колись це зробити...

Непорозуміння.

— Ну, добре — каже суддя — то ви вже четвертий тий раз обвинувачені, що без дозволу просите на вулиці милостині. Скількиж то дістали ви останнім разом?

— Усього десять центів, прошу пана судді.

Суддя: Ледви вас випустили з вязниці, а ви вже вкрали одяг?

Обвинувачений: — Пане судде, я мусів: усі мої одяги показалися після мого побуту у вязниці — затісні.

— Знаєш, Петре, я постановив собі рішучо, що не буду пити. Від учора горівка остогидла мені.

— А то чому?

— Я вернувся вчора до дому пяний та побачив тещу подвійно.

Біржа.

— Які були нині обороти на біржі?

— Дуже малі. Було так спокійно, що чути було навіть, як курси падали!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, відділ 70, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні місячні збори відбудуться у вівторок, 11-го лютого, в годині 7:30 ввечір, в галі Народного Дому, Амер.-Укр. Ситизенів під ч. 386 Джанстон Еве. Просимо всіх членів прийти на збори точно в означений час, бо будуть важні справи до полагодження. Рівночасно уряд нашого відділу повідомляє довгуючих членів, щоби на цих зборах вирівнали свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Годі перетягати довгу іще із минулого року на цей рік, а кождий свідомий член нашої організації повинен знати, що обовязково має платити свої вкладки кождого місяця і то лише на зборах, бо фін. секретар крім висилки повідомлення довгуючим членам не обовязаний ходити по їх домах і збирати вкладки. Члени, які є в біді і не всилі платити своїх вкладок, повинні не встидатись, а прийти на збори і сказати про це, а на це можна порадити. Не легковажте собі такої важної справи, як членство в У. Н. Союзі, бо вразі якого нещасного випадку можете пошкодити не тільки собі, але і вашій рідні — За уряд Тов. Укр. Клюбу Поступового: Д. Пилевич, предс.; І. Білобрам, кас.; А. Онисик, фін. секр.; В Кушнір, рек. секр

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIANS PROTEST TO GENEVA ON POLISH ACTS OF PERSECUTION.

A resolution protesting against persecution of Ukrainian families within the jurisdiction of Poland was voted at a meeting of the Yonkers branch of the Ukrainian National Women's League held last night at St. Michael's Church, Chestnut Street and Riverview Place.

The protest, charging acts of "persecution, intoleration, forcible pacification and Polonization of Ukrainian people which have driven Ukrainian youths to acts of terrorism," is directed to the secretary of the League of Nations, with a plea for an impartial investigation by the League "to guarantee the liberties, rights and privileges of the Ukrainian people."

A donation of $20 will be sent abroad for relief of families of political prisoners.

(The Herald Statesman, Yonkers, N. Y., Febr. 1, 1936).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

— Вашій сестрі записав вуйко в заповіті великі гроші, а вона все без цента. Як це пояснити? Що зробила з грішми?

— Вона дістане ті гроші, згідно з умовою в заповіті, щойно як скінчить трицять пять літ життя, а вона не може на це рішитися.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (93)

Не думаючи про свою небезпеку, Джері вибіг зза стовпа на подвіря огненного стовпа, щоб задержати виконання присуду смерти на лейді Бет і Арбелі. „Стримай! Стримай!" — він кричав, вимахуючи револьвером. Припускаючи, що його не зрозуміють, він побіг до дівчат.

Уми баалітів були так заняті приємністю жорстокої смерти, що вони не звернули уваги на дивного чужинця. Вони знали лише, що він хоче не допустити до сповнення жертви. Хор криків піднявся проти нього: „Вбий його! Вбий його!"

„Так"! — крикнув старий Зидон. Він згине з моеї власної руки". Зидон виняв ніж із пазухи та кинувся на чужинця. Потім Джері почув нагло спокійний голос, що говорив до нього по англійськи: „Тепер мусиш стріляти".

Джері стрілив. Старий Зидон крикнув і впав неживий. Крик здивування й розпуки роздався з грудей канаанітів. „Це повинно їх здержати", сказав Джері, звертаючися до дівчат, щоб їх звільнити. Але він не знав нічого про старого фанатика - Ніярха.